

Dammen in Sotsji

De winterspelen in Sotsji brengen bij oudere dammers herinneringen boven aan de internationale damtoernooien die in de jaren zestig van de vorige eeuw in het exotische zuiden van de Sovjet Unie plaatsvonden. Nadat Ben Springer, de wereldkampioen van 1928, en dertienvoudig Nederlands kampioen

Cees Keller bij de eerste internationale toernooien in Moskou 1956 en Kiev 1960 de weg naar de nieuwe damnatie plaveiden, maakten de Sovjets daarvan een jaarlijkse traditie.

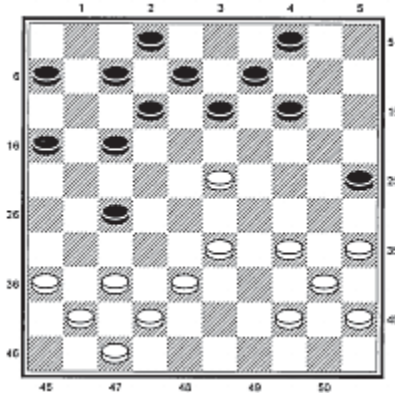
Net als president Poetin nu trachtten de machthebbers van toen hun buitenlandse gasten met de mooiste plekjes van het Sovjet-imperium te verleiden. Al zullen de partijleiders Chroesjtsjov en Brezjnev daar in vast niet persoonlijk de hand hebben gehad.

In 1961 werd de mondaine badplaats Jalta aan de Zwarte Zee verkozen, tegenwoordig in Oekraïne gelegen. Daar troefde de Senegalese wonderdammer Baba Sy de gastheren af. Namens Nederland waren Pieter Bergsma, Evert Bronstring en Henk Laros van de partij.

De reis naar het schiereiland De Krim was nog een hele onderneming. Bergsma nam al in Nederland een verkeerde treinoverstap en trok onmiddellijk aan de noodrem, zijn medereizigers geruststellend met de mededeling 'ik moet naar Rusland'.

In 1962 in Bakoe in de Kaukasus boekte Andries Andreiko, 'de tovenaars van Riga', zijn eerste van vele internationale successen. Jan van Leeuwen, later nog spelend voor het Drents Tiental, eindigde met de Belgische dammer Hugo Verpoest in de achterhoede. Andreiko was ook in Jalta 1963, waar Ed Holstvoogd van de partij was, en Jalta 1964 de sterkste.

In augustus 1965 streken, wellicht voor het eerst, Nederlandse sportlieden neer in Sotsji. De ervaren Amsterdammer Wim van der Sluis, die slechts een punt achter winnaar Andreiko eindigde, werd vergezeld door de jonge Friezen Anton Schotanus en Douwe

de Jong. De Drent Jan Cazemier kwam uit voor zijn nieuwe thuisland Zwitserland. Schotanus is nog altijd actief voor hoofdklasser Huizum. In Sotsji eindigde hij als achtste van elf deelnemers, maar de overwinning op de sterke Sergej Mansjien, een latere trainer van wereldkampioen Dybman, was een mooie scalp.

Mansjien-Schotanus

(Sotsji 1965, na 26.50-45)

Zwart wist de zwakke plekken in de witte stelling snel te vinden.

26...16-21! 27.33-28(?)

Na deze zet staat wit al verloren.

27...21-26! 28.37-32 17-21! 29.34-30 25x34 30.40x29 12-17?!

Schotanus gebruikt een mooi combinatie-idee om schijfwinst af te dwingen. Achter de analysetafel blijkt 30...7-11! nog beter.

Dat verhindert 41-37 door 26-31 en 44-39 door 27-31, terwijl zwart na 31.35-30 13-18! ook nog de dreiging 14-19, 8-13 in stelling brengt. Na 32.30-25 (30-24 14-19! Z+) 32...9-13 33.44-39 13-19! kan wit opgeven, omdat zwart na 34.25-20 14x25 35.23x14 opnieuw combineert met 4-9 en 8-13.

31.41-37 13-19! 32.44-39?

Wit laat zich van 32.29-24 19x30 33.35x24 weerhouden door de dure damcombinatie 27-31, 26-31, 17-22, 14-20, 4-10, 8x48, maar zoals Keller destijds aangaf in Het Damspel was dit voor wit van alle kwaden nog het minste.

32...26-31! 33.37x26 17-22! 34.28x17 19x48

35.17-12 48x23 36.12x1 23-32 37.26x17

32x49 en zwart won het eindspel gemakkelijker.

Na het toernooi van Soechoemi in 1966 was er in Batoemi 1967 voor het eerst Nederlands succes. De 17-jarige Ton Sijbrands won voor Andreiko.

Een jaar later in het nu Georgische Koetaisi vierde Jan de Ruiter, later bekend als Nikhylananda, zijn grootste triomf. Na de toernooien van 1969 en 1970 in Samarkand, werd pas in Kislovodsk 1981, de traditie hervat. Met de val van de Sovjet-Unie werd het tijdperk afgesloten.